

Dundadznieks

Nr. 6 (75) jūnijs 2008

Dundagas pagasta padomes izdevums



3. lpp. Mazliet vītušu meiju laiks.
Mūsu improvizācijas teātris — piektais Eiropā!
4. lpp. Dundagas seriālā *Dailrade*.
5. lpp. Francija mūsu acīm, mēs — francūžu acīm.
6. lpp. Divi projekti bērnu dienas centrā *Mājas*.
Iz Dundagas kora vēstures.
7. lpp. Mūzu liksme 9 pakalnos.
8. lpp. Kārlis Ludevigs: «Krievi man šauteni iedeva,
krievi man šauteni atņēma.»



Redaktora ziņa

Ko dziedāt Jāņu vakarā?

Savulaik laikraksts *Elpa* nerakstīja par zālāju nomīdītājiem. Kāda jēga sazināties kuro reizi tēcināt spalvu, ja no tā nekas nemainās!? Līdzīgi ar vietējām, pagasta bēdu tēmām. Citus gadus esam lūkojuši darināt laikmetīgas apdziedāšanas dziesmas. Bet, atmiņā pārcilājot pagājušā laikposma notikumus, jāsecina, ka skaužamais, uz zoba velkamais gadu gaitā īpaši nemainās. Vai tādēļ cildināt politiskus vai pelt vietējo preses izdevumu, to īsti nezinu.

Tāpēc raudzījām sameklēt kādu jau gatavu Jāņu dziesmu — no šīs

puses nākušū, šejieniešu valodā. Izrādās, ka tīmekļa *Dainu skapī* tādā atrast nav viegli. Daļu apkopotāji ir piegļudinājuši, pielāgojuši literārajai valodai. Tā nu izraudzījāties arī pa dziesmai, kas ir gan no Dundagas iesūtītas, bet nepieder Jāņu ciklam, jo — visa laba tautas dziesma, ko dzied Jāņu vakarā. Priecīgu līgošanu!

Alnis Auziņš

P.S. Jāņu numuru piezīmējušas
Sandra un Kristiāna Laima Dadzes.

VISA LABA TAUTAS DZIESMA

Kas tur spīd, kas tur mirdz
Viņā lauka galiņā?
Jānīts pina zelta kroni
Priekš jaunām meitiņām.
Pin, Jānīti, dod man vienu,
Man vajdzēs šoruden.

Es bij meite, laba meite,
Tādu meitu nedabē:
Seš' ort' zīd', trīs ort' mic',
Div' ort' lint' pakalē;
Ugiņ' svārk', plēnens priekšauts,
Bišu spārna villeniņ';
Dzeltan's pastal's, balt's zeķ's,
Smalka lin' aukaliņ'.

Kas to teica, kas mēloja,
Ka pie puīša silta gul.
Es gulēju vakar nakti,
Man nosala kājas, rok's.

Iesūtījusi Ansabergu Marija

Vai, vai, Jānīti,
Tev raibi svārkī:
No suņa, no kaķa,
No kazleniņa.

Kas tur spīd, kas tur viz
Papardīšu krūmiņā?
Jāņa sieva zāles lasa,
Pillas kūtis sudrabiņa.

Še dziedaj, gavilej,
Tālu tautās atskanej,
Tāl' tautās atskanej,
Kuplajos ozolos.

Iesūtījusi Ansabergu Marija

Kas kait man alu dzert,
Man aug mieži tūrumā;
Man uzaug piecas vārps
Viena salma garumā.

Iesūtījusi Ansabergu Marija

Trīs gadiņi audzināju
Laidarā ērkšķu krūmu;
Tur ragana nodūrās,
Jāņu nakti skraidīdama.

Nāc ārā, Jāņa tēvs,
Es tev teikšu zirgu laimi:
Zirgu stallī apakš sliegšņa,
Tur ir tava zirgu Laime.

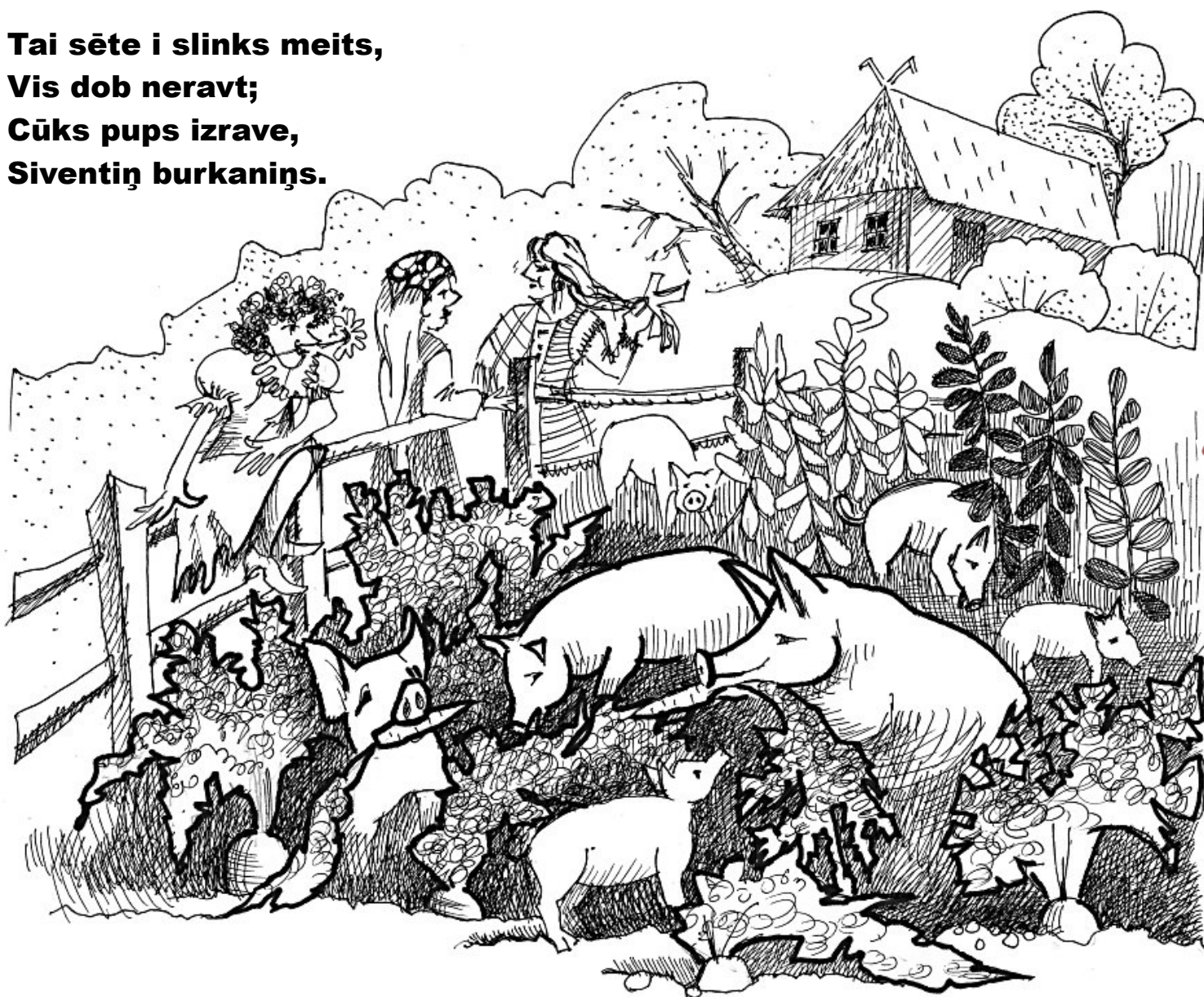
Nāc kalne, lej's meit's,
Kalne lab' dzīvšan:
Kalne rudz', kalne miež',
Leje kniņ', dunduriņ'.

Iesūtījis Bankeru Kārlis
no «Cepeļļu» mājām

Labvakaru, Jāņa tēvis,
Vai tu dosi alus dzert?
Ja nedosi alus dzert,
Izbradāšu miežu lauku.

Nem, Jānīti, melnu zirgu,
Apjāj manu rudzu lauku,
Izmin smilgas, izmin lāčus,
Lai aug tīra labība.

**Tai sēte i slinks meits,
Vis dob neravt;
Cūks pups izrave,
Siventiņ burkaniņš.**



Jūnijā un jūlijā

- 22. VI plkst. 17.00 12. klašu izlaidums.
- 23. VI Jāņu ielīgošana, koncerts, dejas.
- 29. VI Dundagas luterāņu draudzes diena (programmu skatīt 7. lpp.)
- 6.–12. VII Dziesmu un deju svētki Rīgā.
- 19. VII Dundagas svētki un Sportiskākais Dundagas uzņēmums.
- 22.–23. VII Krišjāņa Barona velomaratona noslēgums Dundagā.
- 26. VII Vandzenes amatieru teātra izrāde — Jāņa Anerauda *Juku laiki* priekšpilsētā.



Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 26. maijā

► Dziesmu svētku biļetes

Nolēma 50 iegādātās Dziesmu svētku noslēguma lielkoncerta un 50 deju lielkoncerta biļetes dāvināt kā pateicību pagasta pašdarbniekiem, Mūzikas un mākslas skolai, mācību olimpiāžu uzvarētājiem un viņu skolotājiem un apbalvošanai izvirzītiem iedzīvotājiem.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem *Dižmeži* (11,4 ha), *Mežozoli* (8,9 ha), *Māliņi* (8,4 ha) un no *Jaunsniķeriem* atdalāmās daļas (0,7 ha zemes un būves).

► Konkursu rezultāti

Apstiprināja konkursu *Dundagas odziņa* un *Dundagas suvenīrs* rezultātus. Uzdeva izpilddirektoram An-

drim Kojro rīkot darbus kāpņu izbūvei uz parku un lūgt zemes īpašnieka a/s *Latvijas valsts meži* piekrišanu, aicinot to atbalstīt ieceres izpildi arī naudā.

► Biedrības Mājas apkure

Atbalstot biedrību *Dundagas bērnu dienas centrs «Mājas»*, atbrīvoja to no maksājumiem par apkuri, elektrību un atkritumiem, izdevumus iekļaujot bērnodārza ēkas uzturēšanā. Ierosināja bērnu centra telpās uzstādīt elektrības kontroles skaitītāju.

► Nodokļu piedziņa

Nolēma bezstrīda kārtībā piedzīt Ls 809,15 nekustamā īpašuma nodokļa un Ls 85,52 nokavējuma naudu par nekustamajiem īpašumiem Saules iela 18 un Upes iela 6.

► Kartes cena

Par pagasta padomes līdzekļiem SIA *Karšu izdevniecība Jāņa sēta* aktualizēta un atkārtoti izdota Dundagas, Kolkas un Īves pagasta karte. Jaunā karte Tūrisma informācijas

centrā pārdodama par Ls 2.

► Atkritumu urnu iegāde

Nolēma sarīkot cenu aptauju atkritumu urnu iegādei un pirkt 15 dažāda tilpuma izturīgas un smagas atkritumu urnas, kā arī vienu īpašu dekoratīvo atkritumu tvertni *Lācis* novietošanai bērnodārza sētā.

► Vecie pils logi

Nolēma pārdot pils vecos logus par Ls 3 gabalā. Par iegūto naudu atjaunot pils 3. stāva balkona durvis atbilstoši jauno logu izskatam.

► Ēka Mazās skolas sporta laukumā

Ēkai *Mazās skolas sporta laukumā* (tualete un garāža) nav tehniskās dokumentācijas, jo tā savulaik uzcelta no iekonomētajiem materiāliem. Nolēma uzņemt ēkas telpas un fasādi, salabot tās jumtu, logus un durvis un nodot skolas apsaimniekošanā.

► Ceļa nodošana apsaimniekošanā

Nodeva ceļa *Avotiņi – Kalēji* posmu no 2,8 km līdz 6,8 km a/s *Latvijas valsts meži* Ziemeļkurzemes mežsaimniecības apsaimniekošanā.

► Nosaukuma piešķiršana

Atļāva no *Jaunsniķeriem* atdalīt 0,7 ha zemes ar būvēm un piešķīra nosaukumu *Gavsenes lidlauks*.

► Izslēgšana no vidusskolas

Padome iepazīnās ar ziņu, ka no vidusskolas 12. klases ir izslēgti divi skolēni, kas vairākos priekšmetos ir nesekmīgi, kam ir pārsniegts pieļaujamais neattaisnoti kavēto stundu limits un līdz ar ko viņi nav pieļaujami pie skolas beigšanas eksāmeniem.

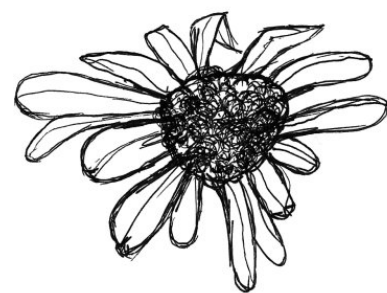
► Atbalstāmās profesijas

Pēc iepazīšanās ar pašvaldības iestāžu un struktūrvienību ierosmēm nolēma par īpaši atbalstāmām noteikt zobārsta un medicīnas māsas profesijas.

Uzdeva Veselības un sociālās palīdzības centra vadītājam mēneša laikā uzzināt par Zandas Nepartes (šobrīd mācās zobārstniecību) darba plāniem, par iespējamo darba vietu Dundagā un prasībām.

► Rotaļu laukums

Dundagas bērnu dienas centra *Mājas* vadītāja lūdza rast risinājumu bērnu rotaļu laukuma izveidei, pilnveidošanai un uzturēšanai kārtībā. Bērnu centra iekārtotais rotaļu laukums bērnodārza teritorijā ir kļuvis par bērnu iemīļotu rotaļu un pulcēšanās vietu, arī vakaros. Tā kā laukumu neuzrauga, bieži notiek postījumi, ko bērnu centrs saviem



spēkiem nevar novērst.

Tāpat vadītāja aicināja Stacijas dārzā izvietotos bērnu rotaļu elementus pārvietot uz kādu piemērotāku vietu, kur tos nepostītu.

Uzdeva izpilddirektoram līdz 31. V pārvietot Stacijas dārza rotaļu laukuma elementus uz *Mazās skolas sporta laukumu* un gādāt par rotaļu laukuma pie bērnu dienas centra uzraudzību un sakārtošanu.

► Saistošie noteikumi

Izdeva Dundagas pašvaldības saistošos noteikumus Nr.10 *Par pabalstiem Dundagas pagasta iedzīvotājiem, neizvērtējot ģimenes vai personas materiālo stāvokli* un noteikumus Nr. 11 *Par sociālo palīdzību Dundagas pagasta iedzīvotājiem*.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Kas jauns pagastā?

Ziņo izpilddirektors Andris Kojro.

Pēc maza pieklusuma iesākas lielāki darbi.

Veselības un sociālās palīdzības centram nomainīs jumtu. Cenu aptaujā uzvarējusi SIA *Pretpils* strādās līdz rudenim. **Apmēram mēneša laikā jāizbūvē ietve pie Mazās skolas Saules ielā 8 un autostāvvieta pie Kubalu skolas-muzeja.**

Esam iegādājušies komunālo traktoru Kubota-STV-32 (sk. foto), kam aprīkojumā piekabe, divu veidu lāpstas, frontālais iekrāvējs ar celtspeļu līdz 300 kg (esam jau veiksmīgi pārvietojuši konteinerus), slota ar mitrinātāju visiem gadalaiķiem, kaisītājs ziemai. Traktors, kas darba dienā aizstāj 8 – 9 sētniekus, jau sevi parādījis no vislabākās puses. Ar to var labi noslaucīt ielas, laukumus, aizbērt bedres, nostumt nelīdzenumus, iekraut kūdru, smiltis, savākt sīkus atkritumus. Ļoti ērti darba apstākļi traktoristam. Traktors izmaksāja nepilnus 50 000

eiro. Joprojām izmantojam arī veco traktoru T-16.

Savulaik iedzīvotāji ierosināja centrā izvietot atkritumu urnas. Tagad 15 uzstādītas (cenu aptaujā uzvarēja firma *L un T*) – 2 pie kapličas, pārējās pie *Mazās skolas*, *Lielās skolas*, uz ietvēm. Pie bērnodārza ieejas novietota atkritumu urna *Lācis*. Jācenšas radināt bērnus no mazotnes savākt atkritumus.

Tuvākajā laikā Kaļķos, Nevejā, Vīdalē, centrā pie elektrokatlumājas Brīvības ielā 3, bijušajā Meliorācijas sētā un Pāces stāvlaukumā novietos pa 3 tvertnēm dalītai atkritumu savākšanai – stiklam, papīram un plastmasai (arī pudeļem). Tajās ikviens varēs izbērt šos atkritumus. Bijušajā izgāztuvē Jaundundagā atkritumi sastumti milzīgā kalnā, kas vēl jāapber ar mālu un jāapsēj ar zāli, tad tā būs rekultivēta. Lielgabariņa atkritumi iedzīvotājiem vai nu pašu spēkiem jānogādā uz *Janvā-*

ru izgāztuvi, vai arī jālūdz pakalpojums *Kurzemes ainavām* par 7 kubikmetru konteineru iegādi. *Maču iz-*

ties necietīs vide. Lūdzu būt apzinīgiem, nepiesārņot mežus!

Deputāti lēma, ka **rotaļu lau-**



• Pirmo reizi izmēģinot jauno slotu uz visjaunākā asfalta — Stacijas ielā.

Dundadznika foto

gāztuves rekultivācija Jaundundagā un atkritumu vešana uz 25 km attālo izgāztuvi atkritumu apsaimniekošanu ievērojami sadārdzina, to-

kums, ko pirms vairākiem gadiem izveidoja Stacijas dārzā, jāpārvieto uz *Mazās skolas sporta laukumu*. Darbā palīdz SIA *Ziemeļkurzeme*.

Summer feeling 2008

7. VI parkā notika pasākums *Summer feeling 2008*, par kuru dundadzniekiem varētu būt atšķirīgi vērtējumi. Daļa lieliski izklaidējās, bet citi nespēja naktī aizmigt lielā trokšņa dēļ. Arī skats Dundagas ielās rīta pusē nebija no jaukākajiem.

Summer feeling 2008 piedāvāja apmeklētājiem dažādas atrakcijas, piemēram, balonu un zābaku mešanas sacensības, alus dzeršanas konkursu pieaugušajiem, braukšanu ar dīvināns stūres riteni un futbolu putās. Pasākuma apmeklētāji labprāt piedalījās karaoke. Ar bērniem kopā darbojās Pepija. Viņiem bija

iespēja zīmēt, no *Huba buba* košlājām gumijas uzpūst burbuli, piedalīties Ledus tējas dzeršanas sacensībās. Visus uzvarētājus gaidīja apbalvojumi. Tad vēl neliels koncerts un diskotēka līdz rīta gaismai.

Sarīkojums Dundagas parkā notika 2. gadu. Jautāju Kultūras centra vadītājas **Smaidas Šnikvaldes domas par pasākumu:** «Iniciatori ir bijušie dundadznieks Mareks Mozoļevs un Mareks Zirdziņš. Rīkot šādus pasākumus ir abu puīšu sirds lieta. Tas nav peļņas jautājums. Gan pirms, gan pēc pasākuma kopīgi analizējam, kā darīt, ko nākamreiz vajadzētu citādāk. Šogad skaļums bija par

stipru, to ņemsim vērā, nākamajā gadā rīkojot ko līdzīgu. Svētdienas rītā ir bijušas nekārtības Dundagas centrā, bet sarīkojuma organizētāji atbild par kārtību parka teritorijā pasākuma laikā un nevar uzņemties atbildību par to, kas notiek visā ciemā.

Šajā reizē *Summer feeling* dejoja *Sensus* meitenes, vēl mēs no savas puses piedāvājam vizināšanos ar zirgiem. Citugad varētu līdzdarboties, sagatavojot atrakcijas un sportiskas norises. Tad būtu lielāka dažādība un diena būtu piepildītāka.»

Pasākums domāts izklaidei, diemžēl cilvēki neprot atpūsties bez alkohola. Kaut arī parkā atradās apsardze un tirgoja tikai izlejamo alu, apmeklētāji grādīgāka alkohola pudeles iegādājās veikalos. Agri no rīta bija redzamas sekas: uz soliņiem gulēja piedzērušies jaunieši, norīpināta atkritumu urna un izmētāti atkritumi. Kultūras centra vadītājam un viņas palīdzēm nolaižas rokas rīkot pasākumus jauniešiem.

Diāna Siliņa

Ostenzakeni rosīgi

26. V Dundagā viesojās Erdmute Vēbere, barona Kristiāna fon Ostenzakena mazmeita.

Simpātiskā kundze ir botāniķe, strādājusi skolā. Dundagā viņa ieradās ar saviem bijušajiem audzēkņiem. Ar botāniķes aci viešņa pamanīja katru puķi mūsu centrā, apjūsmoja pureņu ziedus *Krūziņu* kafējnīcā. Dundagā Vēberes kundze

viesojusies jau agrāk un atcerējās, ka, ierodoties senču dzīves vietā, no pārdzīvojuma skudriņas skrējušas pār muguru.

Apskatījām pili un baznīcu. Vācu kapus Ostenzakena mazmeita teicās apmeklēt nākamreiz, jo tur gribot uzkavēties viena pati.

Sirsnīgi atvadījusies, Erdmute Vēbere aizbrauca, solīdamās notiekti vēl atgriezties.

Aina Pūliņa, autores foto



• Vēberes kundze (pirmā no kreisās) ar saviem skolēniem Dundagā.



Par zaļu pat vēl zaļāks

«Ceļa dziesmu tavas liepas dzied»

13. VI pamatskolu beidza 50 deviņo klašu skolēni.

Skolā kā allaž zaļas meijas, jauks Jāņuzāļu kārtojums un gandrīz līdz pēdējai iespējai aizpildīta zāle. Pamatskolas un vidusskolas izlaidums ir nozīmīgi svētki, savdabīgs pārskats par bijušo un arī solījums nākotnei.

Iesoļo *devītie*, skaitīdami vārsmas par vara ratiem. Šī gada iestudējuma motīvs — pajūgs, ceļš, zirgs, vadamie. Tie, kas gatavi doties tālāk — cits sīkiem rīksīšiem, cits auļiem, un galu galā stāsts ir arī par tiem, kas, tautiski runājot, izkrituši no ratu pakaļas.

Noskan valsts un Dundagas him-

na, un šajā reizē puķi saņem arī zālē sēdošais vārdu autors Arnolds Auziņš.

Svinīgo sarīkojumu vada Laura Bērziņa un Jānis Māgurs. Absolventi uz skatuves cits pēc cita stāsta svarīgāko, kas saistās ar aizvadītajiem skolas gadiem. Vienam tās ir atmiņas par pārcelšanos no Vidzemes uz Ziemeļkurzemi, citam — no Vīdales uz Dundagas skolu. Vēl cits braši izstāsta, ka pilī vidusskolu beigusi vecāmmamma, pēc tam jau jaunajā skolā tētis, pēdāk brālis un māsa, un nu pienākusi visjaunākās paaudzes kārta.

Ģimenes svētkos

Priekšā sākumskolas audzēkņu koris, un krekliņus rotā bērnu vārdi ar mūsdienīgiem simboliem, piemēram, «Laine :)», skatītājos vecāki un mazie brāļi un māsas, zālē virmo priecīgs gaidu satraukums. Tā *Mazajā skolā* 8. V sākās Ģimenes dienas svinības.

Skolotāja Aija Freiberga uzsver, ka sarīkojums būs veltīts māmiņām un tētiem. Pēc bērnu nodziedātas jaukas, sirsnīgas dziesmas (pie klavierēm Sandra Crivele) klātesošos gaida pārsteigums. Priekšplānā pulcējas grupiņa vecāku ar bērniem, lai visi pa kārtai deklamētu sauli, pavasari, darbu un mīlestību apliecināšus dzejoļus. Skaista iespēja vecākiem atcerēties skolas gadus un pārliecināties, ka dažas četrindītes iemācīties nav nemaz tik viegli...

Diviem bezgala nopietniem tēviem skaitāmais sajūk...

Tālāk klātesošie var iejusties ainiņās iz skolas dzīves Astrīdas Lindgrēnes skatījumā. Slavenās Peņpijas Garzeķes lomā lieliski dzīvo Viola Rēboka. Pēc šī priekšnesuma vēl danči un dziesmas, tad direktora Ulāda Katlāpa uzruna un labāko skolēnu apbalvošana.

Alnis Auziņš

Piektie Eiropā

Skolēnu improvizācijas teātru Eiropas čempionātā Vīnē no 26. līdz 30. V Latviju lieliski pārstāvēja dundadznieki. Par to stāsta mūsējo skolotāja Vaira Kamara.

Sacensības

Valsts čempionātā bijām dalījuši pirmo vietu ar kuldīdznīkiem, bet viņi uz Austriju netika, tāpēc Latvijā pārstāvēja trīs mūsu jaunieši — Jurģis Remess, Magda Frišēfelde, Guna Puršele — un rīdziniece Laima Kacena, jo bija prasība pēc jauktajām komandām. Saprota, ka mācību gada noslēgumā nevarēja braukt vairāki spēcīgi dundadznieki no 12. klases.

Piedalījās pa komandai no Islandes, Lietuvas, Igaunijas, Latvijas, Šveices un pa 2 no Austrijas un Norvēģijas. Turnīri notika no desmitiem rītā līdz vieniem dienā un no pieciem līdz deviņiem vakarā. Sacensības bija pārdomātas, visi dabūja spēlēt gan no rīta, gan pēcpusdienā, kas pēc pastaigām pa Vīni izrādījās visai grūti. Arī mēs tad vienu reizi iebraucām grāvī, tomēr nākamajā kārtā atdabūjām dzirkstelīti. Aizkļuvām līdz pusfinālam, kur pretī stājās galvenie favorīti — zviedri. Viņiem ir teātra skola, kur drāma ir iekļauta stundu sarakstā. Līdz divpadsmitiem dienā zviedru jaunieši katru dienu nodarbojas tikai ar teātri, ar ritmiku, ar kustībām un tikai pēcpusdienā pievēršas citiem mācību priekšmetiem. Mums tas ir interešu pulciņš. Secinājums — mūsējie ir malači, jo sīvā cīņā nospēlējām neizšķirti, un visu izšķīra viens punkts, ko zviedri ie-

guva par skatītāju lielāku atbalstu spēles laikā. Tā neiekluvām finālā un palikām piektie. Esmu ļoti apmierināta! Zviedri galu galā pelnīti vinnēja, otrie palika īgaunī, jauka komanda (viņiem arī improvizācijas teātris skolā ir mācību priekšmets), trešie — islandieši.

Magda — improvizācijas teātra meistare

Lielisku panākumu guva Magda. To komandu dalībnieki, kas netika finālā, individuāli sacentās par improvizācijas teātra meistara jeb maestro (kā Vīnē teica) titulu. Tos, kam bija zemākais vērtējums, žūrija izslēdza. Abas mūsu meitenes, Magda un Guna, turējās ļoti ilgi. Beigās finālā Magda sacentās ar zviedru jaunietai, uzvarēja un ieguva meistara titulu! Jāpiebilst, ka šis zviedrs, tāpat vēl dažs labs no dalībniekiem izskatījās vidusskolas vecumu pāraudzis, lai gan tas bija pret nolikumu. Liels prieks par Magdu! Apliecināšanās par līdzdalību ieguvām visi.

Sacensības — vērtīga skola

Čempionāts kalpoja par labu skolu visiem. Žūrija vērtēja stingri un to arī pamatoja. Piecniekus lika ļoti reti, visbiežāk redzējām atzīmi «viens» un «trīs». Zviedri pēc vienas spēles par vērtējumu pauda neapmierinātību un ... no žūrijas saņēma mīnus punktu. Tad zviedri teica, lai tiesneši paši parāda, kā būtu jāspēlē. Tiesneši pajautāja, vai

Mazu darvas lāsīti norisē iepilina apskaņošanas brāķis. Vismaz vienu mikrofonu vispār nedzird, brīžam atkal atskan gandrīz pērkona grāvienis, lai gan ārā tikko smidzināt sākušais lietutiņš ir pilnīgi bez negaisa bardzības...

Vecāku vārdā paldies teic Zinta Eizenberga un Aigars Zadiņš, un tas nozīmē, ka vecāki ir pārstāvēti no «A» (Aigars) līdz «Z» (Zinta).

Pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons, sveicot klātesošos, uzsver, ka līdzšinējais veikums ir kā celt sāktā ēka, par kuras pamatu izveidi jāpateicas daudziem darītājiem, bet kurai vēl daudz stāvu jābūvē līdz spārēm un jumtam.

Un tad jau direktors Uldis Katlāps un klases audzinātājas izsniedz gatavības apliecības visiem šīs dienas gaviļniekiem.

*Alnis Auziņš,
attiecīgi pa trešdaļai tēvs,
žurnālists un skolotājs*

Mazajā skolā

Aizvadītajā mācību gadā notikuši gan svinīgi sarīkojumi, atpūtas un izklaides pasākumi, gan arī mācību olimpiādes un sporta sacensības. Skolēni veiksmīgi piedalījušies arī rajona, novada un valsts olimpiādēs, sacensībās un konkursos.

Skolas rīkotajā skatuves runas mākslas konkursā *Zvirbulis 2008* pirmo vietu ieguva Lūkass Grasmānis un Roberts Bāliņš. Abi ar panākumiem piedalījās arī rajona skatē.

Latviešu valodas olimpiādē 1. klasei 1. vieta Elzai Klēverei, 2. v. Danielai Dambergai, 3. v. Anetei Savickai un Kārlim Gerdiņam. Kombinētajā olimpiādē 2. klasei 1. v. izcīnījis Ģirts Treinovskis, 2. v. — Paula Skaidiņa, bet 3. v. —

Izlaidums Kurzemītē

Maija beigās 1. izlaidumu piedzīvoja bērnudārza *Kurzemītē* 4. un 6. grupiņas bērni.

Zālē sēdēja saposušās mammas un bērnudārza audzinātājas, tēti uzvalkos un nopietnām sejām. Smaržoja maijpuķītes, un, kad svinīgi ieradās 6. grupiņas bērni, izlaidums sākās.

Bērni rādīja nelielu iestudējumu ar dziesmām un dejām par pazudušajiem burtiem. Kādu dienu mežā notika kas negaidīts — bija palikuši dīvaini uzraksti: *veikala* vietā *veikls*, *pasta* — *psts*, bet *bebra* — *ers*. Tātad pazuduši burti *a* un *b*. Kurmītim kā lielākajam racējam uzdeva atrast burtu zagļus. Izrādījās — vainīgie bija Zaķīši. Kāpēc viņi tā rīkojās? Nu tāpēc, ka tad, kad mežā dala dāvanas, to dara alfabēta secībā! Kā garaušiem sagaidīt savu kārtu?

Šoreiz to vērā ņēma arī bērnu-

dārza vadītāja un, dalot apliecības, sauca bērnus alfabēta kārtībā, bet no beigām. Viņa sirsnīgi sveica arī audzinātājas Irinu Janbergu, Gundu Grasmāni un Līgu Šermukšni, katrai veltot īpaši sameklētu Maijas Laukmanes dzejoli. Audzinātājas, izvadot savējos pa bērnības vārtiem, ikvienu nedaudz raksturoja. Iespējams, nākotnē kāds no viņiem būs stilists, cits — skolas direktors, bet vēl kāds — ceļinieks.

Bija gan ziedi, gan dāvanas. Pēc tam visi devās nelielā ekskursijā pa bērnudārzu, lai bērni sveiktu arī citas audzinātājas, nofotografētos un iestādītu jāņogu, ērkšķogu un upeņu krūmu. Bet pašās beigās visi devās zaļumos.

*6. grupiņas izlaidumu vēroja
Diāna Siliņa*

Tautas bumbā Roberts Bāliņš, Kurts Dane, Rihards Jānbergs, Niks Kinčus, Renārs Mičulis, Roberts Nierliņš un Edgars Zingniks uzvarēja Talsu rajonā, Kurzemes novadā un ieguva 5. vietu valstī. D. Sila un Anna Valciņa kopā ar 5. klases meitenēm izcīnīja 1. vietu Talsu rajona un Kurzemes novada sacensībās volejbolā. Trešā vieta Talsu rajona krosa stafetēs 3. klašu grupā Kristapam Bedarkovam, Adrianam Beņislavskim, Žaklīnai Ģigulei, Rihardam Jānbergam, Alisei Jurčai un Unai Kumerdankai. Tāpat Talsu rajona sacensībās vieglatlētikā *Četrčiņa* Miķelim Apinim, Klintai Bērentei un Nikam Kinčum.

*Aija Freiberga, Mazās skolas
ārpusklases darba organizatore*

komanda grib, lai tai atņem vēl vienu punktu... Reizēm noplaka spārni, bet tā šad tad gadījās gandrīz visām komandām.

Mūsējie redzēja pārējo spēli, šo to no vērtīgā uzreiz izmantoja savā spēlē. Novērtējam arī negatīvo jeb to, kas mums likās nepieņemams. Čempionātā pieļāva runāt diezgan lielas rupjības. Latvijā pat par daudz maigākiem vārdiem tiesneši liktu uzvilkt grozu galvā. Arī no publikas ieteica vienu otru tēmu, kas mums šķita neētiskas. Daži dalībnieki tās liedzās izpildīt. Tā, pie-

Mums sacensībās ir tā — komanda nospēlē divas tehnikas, un viss. Vīnē katra komanda spēlēja četras reizes, katreiz pa divām tehnikām, līdz ar to varēja atklāties daudzpusīgi. Augustā Latvijā notiks improvizācijas teātra vadītāju kursi, tad varēšu dalīties pārdomās.

Vīne — skaista un ... vakarā klusa

Vīne laikam ir skaistākā Eiropas pilsēta, un arī mēs divās dienās kaut nedaudz centāmies to apgūt, īpaši jau brīvajā laikā no vieniem līdz puspieciem. Atmiņā paliks Ste-

ka? Kafijas tasīte maksāja 2 eiro.

Kopumā ar sadzīves apstākļiem mūs nelutināja. Naktsmitne — mītara, nemājīga — gandrīz kā cietumā. Bet tur tikai pārnakšņojām.

Vīne izceļas ar to, ka pēc vienpadsmitiem vakarā strikti ievēro klusumu. Kad jaunieši pēc šī laika pāčaloja, kad mēs, skolotāji, skaļāk diskutējām, tad mums aizrādīja.

Pēdējā vakarā pietrūka diskotēkas. Tomēr savstarpēji jaunieši sadraudzējās, un lietuvieši un īgaunī solījās braukt pie mums ciemos un sacensties.

Paldies visiem palīgiem!

Pirmā pateicība skolotājiem — Austrai Auziņai un Sandra Salcevičai, kas man palīdzēja sarakstē pirms čempionāta, vislielākā — Andrai Grīvānei, kas ļoti labi pastrādāja ar jauniešiem. Spēlēs jau bija jārunā angļiski! Veicās labi. Es sapratu pēc nojausmas, skatoties, ko un kā dara, uztverot pa kādam vārdam un pēc publikas reakcijas. Jurģis domā interesanti, ar āķīti. Reizēm pēc pauzītes viņš pateica tā, ka zāles reakcija uzreiz liecināja — ir trāpīts desmitniekā. Dažreiz arī pārteikšanās izraisīja sajūsmu.

Otrā pateicība atbalstītājiem — vidusskolai, pagasta padomei, Talsu rajona padomei (uzrakstījām projektu), Talsu Bērnu un jauniešu centram, rajona Izglītības pārvaldei un Kultūras pārvaldei!

Vēl jāpiebilst, ka turpmāk apzīmējums «teātra sports» būtu jāizstāj ar visur pieņemto «improvizācijas teātris», ja nu vienīgi 5.–8. klašu grupā varētu palikt iepriekšējais nosaukums.

Uzklausīja Alnis Auziņš



• Laima, Guna, Jurģis un Magda — piektie Eiropāl

Foto no V. Kamaras albuma

mēram, lietuviešu meitene atteicās urbināt degunu. Es arī mūsējiem teicu — ja publikas piedāvājums jums šķiet neētisks, tad tas nav jāpieņem. Tā ka notikušais bija arī dzīves skola.

Varējām pamācīties, kā tiesneši visu čempionātu radīja intrigu.

fana laukums un katedrāle, Rožu laukums, rātsnams, kur visi izsēdējami parlamenta krēsls.

Ēdām pieticīgi, katru dienu deva līdzī uzpūstas smalkmaizes un tādu kā mākslīgo desu, ko apmaksāja rīkotāji. Vīne nav lēta, bet vai mūsu dzīve ar katru dienu nekļūst dārgā-



Dundagas seriāls

Dailrade

Nav jau tā, ka vietvārdi radušies tikai sensenos, *folkloras* laikmetos. Tie ieviešas joprojām, un bieži vien nosaukumi saistās ar kādu ražotni. Protams, laiks rādīs, cik ilgi jaunie vārdi paliks ļaužu prātos un mutēs.

Dundagas centrā ir vieta, ko vietējie dēvē par *Dailrades sētu*, lai gan pats uzņēmums pārstāja darboties pirms gadiem četrpadsmit. Par ražotni, kas pastāvēja no 1968. līdz 1994. gadam, deva darbvietas daudziem iedzīvotājiem un dundadzniekos dzīvo pārsvarā labās atmiņās, ir mūsu nākamais *seriāla* stāsts.

Pirmajā reizē, īpaši atceroties sākuma gadus, vārdu dodam bijušajam ceha priekšniekam.

Pašu rokām. Suvenīra laiks

Aldis Balķītis, bijušais ceha priekšnieks: — 1968. gada 16. aprīlī Dundagas kultūras namā bija ieradušies Ventspils *Suvenīra* ceha ļaudis ar izstādi. Viņi arī aicināja darbā savā ražotnē. Ieminējos, ka es tāpat gribētu tur strādāt. *Suvenīra* priekšniecība atradās Rīgā. Uzzināju adresi un aizbraucu pie direktora Jāņa Dombura (tagad pazīstamā žurnālista tēva). Sākām runāt par iespējām atvērt pie mums cehu. Domburs iztaujāja, kā es rikotos, ja būtu tādas vai citas iespējas. Pēc tikšanās mani norīkoja par *Suvenīra* Dundagas ceha priekšnieku.

Viss bija pašu rokās — vajadzēja sameklēt gan ražotnes vietu, gan cilvēkus, gan izdomāt ražošanas virzienus. Izraudzījāmies tā saucamo *Bulstalli*, toreiz izdemolētu, bez logiem. Mūsu pirmais virpotājs Valdis Nusbaums un Arvīds Kļaviņš strādāja caurvējā pie izsista loga. Sarunāju kolhoza būvbrigādes vīrus pa vakariem remontēt telpas. Darbus finansēja Rīgas vadība, bet daudz arī izmantojām pašu iespējas. No lūžņos aizvestiem, bet vēl glūži labiem radiatoriem paši taisījām sildelementus. Kad izremontējām telpas, tad atveda kokapstrādes darbagaldus un stelles audējām.

Es biju priekšnieks visam ceham, Emīlija Vegmane — audējām. Tās arī sāka strādāt tajā pašā 1968. gadā. Viena daļa jau mācēja, bet Vegmane skoloja daudzas jaunās. Visas arī nespēja apgūt, lija puņķi un asaras.

Pašu pirmo produkciju, koka lellītes, taisīja Harijs Kronbergs savās mājās. Pie sienas bija pielicis motorīnu, tā arī strādāja. Es ar koferi lellītes vedu uz Rīgu. Tur tās izkrāsoja un tālāk apdarināja. Arī tas bija tajā pašā gadā.

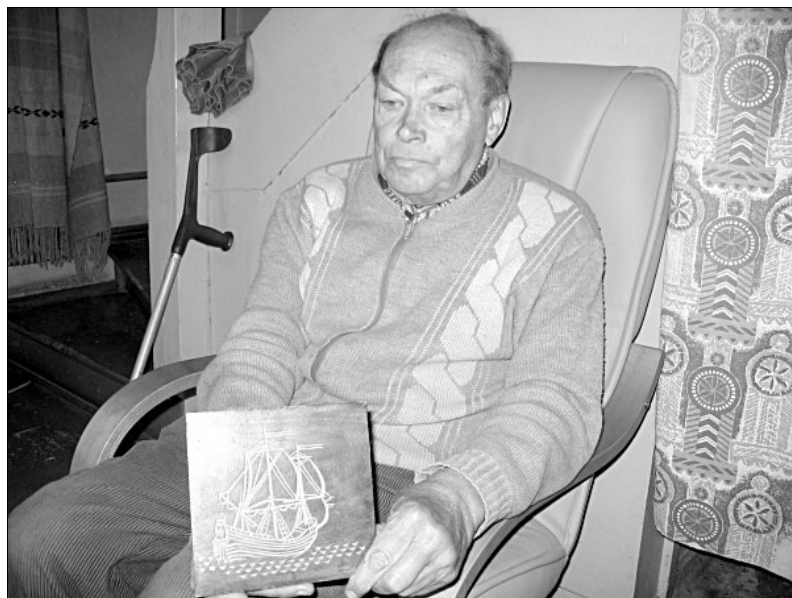
Mūsu cilvēku izdomātos ražojumus piedāvāju Rīgas priekšniecībai. Visus mākslinieciskā padome nemaz neatbalstīja. Man mājās pie sienas ir kokgriezums, kuģis, ko neapstiprināja. Tas bija tīrs roku darbs. Arī Rīgā izstrādāja dažādus paraugus. Tad sauca cilvēkus kopā un sprieda, ko ražot, ko ne.

Sākām taisīt suvenīrus no čiekuriem, visādus putniņus, zvirbuļus un



• Čiekuriņš, viens no Dundagas Dailrades sākuma populārākajiem ražojumiem.

žagatas. «Galvas» gatavoja no priežu mizas. Šķiet, tā bija pienotavas direktora Kārļa Palmaha ideja. Vēlāk man no mežniecības sāka zvanīt un pārmest, it kā mūsu cilvēki priedēm mizas lupinot. Tā gan nebija! Čiekuriņus taisījām diezgan ilgi. Sākumā ar rokām vien, ar nazīti. Milzu darbs! Vēlāk izgudroja, kā darbu atvieglot, — kurpju kastē ielika smilšpapīra gabaliņus un tos kratīja. Beigās izdomāja ar elektrību darbināmu aparātu.



• Dundagas Dailrades ceha bijušais priekšnieks Aldis Balķītis ar savulaik Rīgā neapstiprināto dundadznieku kuģi. Autora foto

Darbinieki un apakšnozares

Sāku meklēt darbiniekus. Talsu un Ventspils rajonā apklausīnājos, ko cilvēki dara, kur no salmiem ko pin. Ar laiku piesaistīju dundadzniekus no Ventspils *Suvenīra*. Pirmais koku darbu meistars bija Vilnis Frīd-

manis. Galdnieki bija Aivars Dinsbergs, Ēriks Leja, liektās kārbas, krājkasītes taisīja Ivars Osītis, Vilnis Brande, Kārlis Sudmalis, Zigmunds Kristiņš, Kārlis Janbergs, Kārlis Dozbergs, Arvīds Mūrnieks. Kokgriezēji bija Ervīns Kuģenieks un Andris Grīnbergs. Mans kaimiņš Jaunups bija materiālu gatavotājs. Sievietes gludināja salmus, pina, montēja. Piemēram, Ārija Muceniece bija montētāja. Ziedonis Jākobsons un Nierliņš bija lakotāji.

Mirdza Sadovska bija virpotāja un vēlāk slīpētāja. No pirmajām sievietēm jāmin Austra Birzgale, Rasma Dinsberga, Līvija Zigate, Gundega Sudmale, Maija Veidmane, Irma Breitenberga, Lilija Švēde. Skaidrīte Ozoliņa bija brigadiere, vēlāk šuvēja. Par šoferiem strādāja Valdis Jākobsons, Aivars Cela, Slaviks Mozoļevs. Mehāniķis bija Harijs Upners, vēlāk Kārlis Grasmanis. Alfrēds Rande bija pirmais elektriķis, pēc tam lietuvietis Edmunds Sadovskis. Pirmā grāmatvede bija Erna Puriņa, pēc tam Rasma Kārkleva. Kasiere bija Andra Tālberga, ekonomiste — Vija Maslobojeva. Lilita Laicāne strādāja kantarī, pēc tam par šuvēju. Pakotāji bija Emma Ozoliņa, Katrīna Strazburga, Augusts Kārkliņš, pēdējā laikā Vija Grīvane. Palīgstrādnieki bija Rūdolfs Gūtmanis un Valdis Dūmiņš.

Kad MRS likvidējās, no skaitļošanas centra pie mums atnāca dažas meitenes: Irēna Roga, Ārija Muceniece, Mudīte Avika.

Kurlmēmais Aukmanis bija beidzis galdniecības skolu. Reiz gribēju klusītiņām no aizmugures pieiet un pavērot viņu darbā — baidījās, ka viņš neapskādē sevi. Tuvāk par di-

viņi tādi, kur agrāk strādājuši. Izrādījās, ka no kolhoza bija ļoti maz. Mūsu cilvēki bija vai nu mājsaimnieces, vai arī tādi, kas kolhozam nav bijuši derīgi.

1971. gada maijā izdomāja, ka *Suvenīru* vajag pievienot kolhozam. Toreizējais priekšsēdētājs Žanis Grīnvalds reiz atskrēja pie manis pusnaktī kopā ar partijas sekretāru no Talsiem: tā un tā, no rītdienas *Suvenīram* jābūt kolhoza pakļautībā! Atbildēju, ka esmu padots Rīgas *Suvenīram* un diviem saimniekiem nevaru kalpot. Viņi tomēr nelikās mierā, lai tad ejot par palīgozāres vadītāju kolhozā. Aizgāju arī un līdz decembrim nostrādāju. Bet man tur nepatika, un es atgriezos. Tad jau *Suvenīrs* bija apvienojies ar *Dailradi* un pārņēmis tās nosaukumu. *Dailrade* līdz apvienošanās brīdim strādāja mājamatnieki. Jānis Domburs palika par direktoru arī apvienotajai *Dailradei*.



• Pirmie Dundagas ceha darbinieki.

Foto no A. Balķīša albuma

Latviska salīdzināšana krieviskuma okeānā

A.B.: — Pelnīja tiem laikiem ļoti labi. Bet bija jācīnās, lai priekšniecība neuzliek pārāk lielus plānus. Sākumā bijām pakļauti Viegļas rūpniecības ministrijai, vēlāk — Vietējās rūpniecības. Rīgā viss bija krieviski. «Что такое Дундага? Черт может быть Дундага». («Kas tas ir — Dundaga? Velns var būt Dundaga.») Šitā mūs izsmēja. Pie mums strādāja Aivars Cela. Algu sarakstā krievi bija ierakstījuši «Sela». Man bija jāiet skaidroties. «Что такое Села? Сало — это да!» («Kas tas ir Sela? Speķis, jā, tas ir kaut kas!»), tā atkal nīrgājās. Tomēr mēs un Ventspils cehs bijām divi vienīgie, kas dokumentus rakstīja latviski. Pretestība bija liela, bet to mums izdevās panākt.

Labākos strādājošos, pirmrindniekus lika uz goda plāksnes — Rīgā, pie *Dailrades* kantora. Sākumā tas atradās Maija ielā Čiekurkalnā, vēlāk uztaisīja lielu korpusu turpat Čiekurkalnā. Man arī te tads papīrs saglabājies: «За достигнутые трудовые успехи и активное участие в общественной жизни коллектива в честь международного праздника трудящихся 1-го мая поместит на доску почета». («Par panākumiem darbā un aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē un par godu 1. maijam — starptautiskajiem darbaļaužu svētkiem novietot uz goda plāksnes»), datēts 1969. gada 30. aprīlī.

Reiz Rīgas priekšnieki sadomāja, lai paplašināmies un lai baznīcā taisām jaunu cehu. Atbildēju, ka tas neies cauri, ka tur nevienam nestrādās.

Rīgā darbu pieņēmeji produkciju arī pabrāķēja. Gadījās, ka vainu no-

vēla uz mums. Reiz pēc Dziesmu svētkiem lika apmainīt plecu šalles, jo caurumi esot mūsu brāķis. Bet dziedātāji paši bija sacūkojuši! Taču, ja gribēji labas attiecības ar priekšniecību, vajadzēja piekāpties. Es no savām prēmijām mājās neko neaiznesu. Visu notērēju ceha labad. Alus mucīņas vedu, konjakus izmaksāju. Toreiz tā bija jādzīvo.

Katrs Latvijas *Dailrades* cehs ražoja ko savu. Rīgā gatavoja galvenokārt metālizstrādājumus, ventspilnieki bija specializējušies ādas apstrādē. Braucām pie citiem cehiem ciemos, viņi pie mums. Sacentāties sportā, volejbolu spēlējām. Kopīgi svinējām



• Piemiņas medaļa «Ilggadīgs darbinieks».

Autora foto

jubilejas. Reiz sievietēm pirms 8. marta paziņojām, ka vajag fotografēties Rīgas priekšniecībai. Tā gan nebija taisnība! Uztaisījām kartiņas un katrai kopīgo bildi uzdāvinājām par piemiņu. Dzīvojām ļoti draudzīgi.

Alnis Auziņš

Autors pateicas A. Balķītim par atbalstu raksta sagatavošanā.

Turpmāk vēl.





Svešās malās esot jauki

NEDEĻA FRANCIJĀ

Nobeigums. Sākums 4. (73.) numurā.

Pompidū centrs un Sēna lietū

Izstāvam krietnu rindu, lai iekļūtu vienā no pasaulē lielākajām mūsdienu mākslas krātuvēm. Man jau patīk tādi jociņi kā no pildītiem darba cimdziem izveidotas puķes, no

zemi, riņķot karuseļos, lidot kopā ar Pīteru Penu, jaukas mūzikas pavadībā sastapt vai visas pasaules lelles, piedzīvot mīļas šausmas spēka mājā. Tieši šogad franču Disnejlenda svin 15 gadu jubileju, un svētku ieskaņā vismaz stundu esam lie-



- **Sarkanās dzirnavas.** No šī rajona raudzījām ātri tikt prom.
- **Līga un Ieva Disnejlendā.** Aizmugurē Ērkšķrozītes pils.

stieplēm salocīti cilvēciņi vai kundze, kas no datora ekrāna nemītīgi atkārto «mākslai jābūt skaistai». Ejot pa milzu caurulēm (tās ir centra ārsienā, vidū — kāpnes), vērojām pie kājām gulošo Parīzi.

Divi afrofrancūži pie Stravinska strūklakas repo un breiko, kāds puisis turpat Pompidū centra otrā pusē žonglē ar vāļītēm. Tīrā veidā reti kāds ubago. Noejam pazemē, lai brauktu uz Sanluī salu nogaršot slaveno Bertijona saldējumu. Tur, metro caurvējā, muzicē vesels dienvidamerikāņu orķestris.

Nemitīgi līst un pūš ziemeļnieks! Bertijona nams ir slēgts, bet mēs ieejam blakus kafejnīcā, kur piedāvā to pašu saldējumu. Vairāk gan mūs saista tēja un karstā šokolāde. Tikai Līgucis vēl grib braukt ar kuģīti. Lai nu būtu. Ejam tieši pa Sēnas krastmalu. Augšā, lietusmēteļos ietinušies, dirn dažī bukinisti. Kāds bezpajumtnieks no kartona kastēm slej sev naktsmītni. Noenkurotās baržās deg logos uguniņas. Uz Sēnas esot lētākā dzīvošana Parīzē (ja neskaita mūsējo). Noskaņa apmēram tāda kā Imkas dziesmā «Ir lietuss, un Parīzes ielās...» Pēc nelielas maldīšanās atrodam upju tramvaju (*bateau-mouche*) piestātni. Stundas brauciens pa naksnīgo Sēnu ir romantisks, piekraste mirdz uguņos, īpaši jau Eifelis. Caur stiklu fotografējot, iznāk *riktīga* māksla. Bet izkāpjot mani krata pamatīgs drebulis. Ātrāk mājās!

No lielgabala uz Mēness!

Viens no pazīstamākajiem izklaidēsparkiem Eiropā ir padārgs, toties biļete ļauj tajā dzīvot visu dienu un izbaudīt tik atrakciju, cik nu paspēj. Vienīgā nelaime — pēc tam uz pašmāju karuseļiem vairs nevelk.

Disnejlenda vai nu patīk, vai nu nepatīk. Ja pieņem spēles noteikumus, tad tu veselu dienu jūties kā pasaku valstībā, kā bērnības zemē. Te ir Ērkšķrozītes pils, te var ceļot pa Fantāziju zemi, Piedzīvojumu zemi, Pērkonzemi, Pētniecības



cinieki visdažādāko Disneja tēlu parādei, kas kustas, spēlē, dzied un spiež rokas sajūsminātajiem bērniem. Tas viss ir amerikāniski, ieskaitot daudzo restorāniņu piedāvāto barību. Te pirmo un vienīgo reizi ēdam frī kartupeļus ar vistu un piedzeram kokakolu.

Suvenīru veikaliņi piedāvā padārgus niekus atmiņai, sākot no pildspalvām, krūzītēm un Miki-mauša ausīm un beidzot ar ļoti lieliem plīša Disneja varoņiem. Pamācoši ir atrisināts rindu jautājumus. Gandrīz nekur nav jāstāv vienvirziena līnijā, pie visām pieprasītākajām izklaides vietām pa virvju vai dēļu labirintu cilvēki nemītīgi kustas pretplūsmā. Nudien, nav tik garlaicīgi.

Nejauši nonākam kosmosa sadaļā. Ieraugot, kādās kabīnēs cilvēkus sēdina, mums notirpst kājas. Ieva vārgajā apgaismojumā izlasa: «Ja jums problēmas ar sirdi...» Bet mūs jau iesēdina tādās kā laivās, pāri pleciem uzliek skavas, un... uzšauj kosmosā. Viena virāža, otra, augšā, lejā, pa labi, pa kreisi... Par laimi, visam reiz pienāk beigas. Aiz saviļņojuma streipulojam. Otrreiz ne par kādu naudu! Toties jūtamies kā Visuma iekarotāji.

Askolds un ceļojums uz Luāras ieleju

Lielu paldies sakām Francijas latvietim Askoldam Vilkam, kas daudz līdzējis ar padomu jau pirms brauciena. Vilku ģimene Latviju atstājusī kara beigās, kad Askolds bijis pavisam mazs. Viņa vecāki nedaudz pratuši franciski, tāpēc 1950. gadā,

kad vajadzējis atstāt bēgļu nometni Vācijā, tēvs izraudzījies Franciju, jo nav gribējis pamest Eiropu. Francija gan uzņēmusi tikai ogļračus un lauksaimniekus. Tēvs bijis miertiesnesis, bet uzdevies par zemkopi.

Askolds uz Latviju atbrauc bieži, pērn — kopā ar 20 francūžu grupu. Tā iepazīnāties. Askolds latviski runā labi, tomēr ar spēcīgu francisko rīkles «r». Beidzot pa īstam saprotu, cik svarīgi franču valodā pareizi izrunāt skaņas. Kaut vai «u», apmēram pa vidu starp latviešu «u» un «ī». Netrāpīsi vidū, francūzis tevi nesapratīs. Mums tomēr vienkāršāk. Var «desu» izrunāt ar šauro «e» un «krējumu» ar plato «ē», tas netraucē saprast vārdu jēgu.

Vilka kungs visu mūžu mācījis augu bioloģiju Limožas augstskolā. Tagad pensionējies un uz mūsu piesardzīgajiem jautājumiem par iztikšanu atbild, ka pensijas lielumam zinot dzīvesbiedre. Viņam pietiekot. Bet zelta laiki esot bijuši 60. — 70. gados.

Askolds trešdienas rītā mūs ved uz Luāras ielejas ķēniņu pilīm. Tās celtas pirms daudziem gadsimtiem, tajās dzīvojuši Francijas un

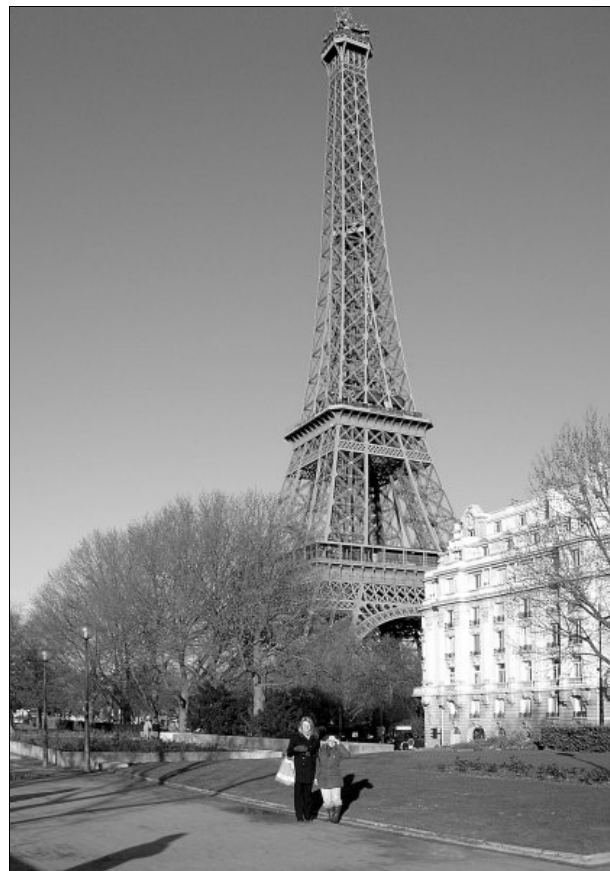
Dundagas pili. Tādā un tādā laika pils sāka celt. Tad vairākus gadus palikusi pirmā stāva līmenī. Pēc zināma laika celta tālāk. Tad pabeigta. Tad degusi un atjaunota. Un tā tālāk. Vienkārši un uzskatāmi.

Askolds pastāsta, ka modē nākot vara traucē (maksājot gan dārgi). To pievilcību redzam Šenonso (*Chenonceau*) pilī. Tā ir privāta pils, kurā gan īpašnieks nedzīvo. Apdzīvotību dveš katra telpa: gleznas, paklāji, sadzīves priekšmeti. Manas dāmas visvairāk sajūsmā dzīvo ziedu kompozīcijas vai katrā istabā. Pati pils ir uzcelta pāri Šēras (*Cher*) upei — arī savdabīgi, un no divām pusēm valdnieču bijušo rezidenci ieskauj franču stila dārzi ar rūpīgi koptiem košumkrūmiem, zālājiem un puķudobēm.

Otro pili esam beiguši aplūkot pavēlā pēcpusdienā. Pabraucam garām vēl vienam franču arhitektūras brīnumam — Ambuāzas (*Amboise*) pilij, taču mūs vairāk pārsteidz tas, ka šajā pusē ir vairākas kaļķakmeņi iekaltas pilsētiņas. Mājas kā alas, un tādās dzīvojuši ļaudis. Tagad tos pārsvarā izmanto par pagrabjiem un garāžām. Un vēl visapkārt daudz vīnogulāju, ik pa laikam plakāti aicina nogaršot un nopirkt vietējos vīnus.

Punkts uz «ī» — Eifelis

Pēc Lieldienām Parīze tukšāka un... lētāka. Tagad pankūkas var dabūt par 2 eiro! Vēlreiz uzkāpjām



• Tuvojoties Eifelim.

Monmartrā un ieejam Svētās sirds baznīcā. Liela, gaiša, pretstats Dievmātes katedrālei. Savdabīgs šķiet turpat esošais suvenīru veikaliņš.

Pēc tam ieejam lētajos *Tati* veikalos. Tur pilns ar krieviski runājošiem. Dodamies tālāk uz Senšapellu. Pirms ieejas pārbauda vēl cītīgāk nekā lidostā, jo sienās iestrādāti dārgakmeņi. Augšstāvā daļa sienas un viss jumts ir no krāsaina stikla mozaīkas, kas mirdz dažnedažādās krāsās.

Vakarpusē esam pie Eifeļa. Kāpjām līdz otrajai platformai. Laiks noskaidrojas un, pamazām satumstot, pilsēta laistās neskaitāmās ugunīs. Ap astoņiem pēkšņi iegaismojas arī pats tornis. Tas vairs nav pelēkbrūns, bet zeltains. Saprotams, kāpēc suvenīru veikaliņos pārdod divu veidu eifelīšus!

Mēs francūžu acīm

Mājās noskatāmies Fransuā uzdāvināto filmu. Tātad francūžu pērn pieredzētais — Rīgas centrāltirgus, Sigulda, Jūrmala, Ķemeri, Engure, Dundaga, Slīteres nacionālais parks, Madona, Rēzekne, Cēsis... Manām ārzemnieku jūsmu par mūsu dabu, veco koka apbūvi, kolhoza laiku paliekām, tautas tradīcijām. Filmā visu laiku skan mūsu dziesmas. Arī *Caur sidraba birzi gāju*.

Alnis Auziņš

Autora un Ievas Zemītes foto

- **Franču stila dārzs pie Šenonso pils.**
- **Ieva pie Šēras upes, ko šķērso Šenonso pils.**



Šamboras pils (*Chambord*) — akmeņi kalts sapnis, UNESCO pasaules kultūras mantojuma pērle. Pili 16. gadsimta sākumā iecerējis jaunais karalis Fransuā I, kas pili nodzīvojis... 72 dienas. Arī turpmākajos gadsimtos pils bieži stāvējusi tukša. Pils arī šķiet nemājiņa. Arhitektūras lietpratējam jau nu ir, ko apjūsmot. Turklāt pils iesākta celt viduslaikos, bet ieguvusi renesanses ietekmi. Pilij ir četras galvenās ieejas un matemātiski precīzs plānojums.

Kādā zālē uz ekrāniem rāda ēkas tapšanas vēsturi ar tekstiem franču un angļu valodā. Aizgūstama pieeja, ko varētu izmantot, piemēram, arī





Pie mums, uz zemēm

Projekti Mājās

Vasaras sākumā bērnu dienas centrā Mājas labiekārtots rotaļu laukums un bērni darbojušies amatu darbnīcās. Par abiem projektiem stāsta centra vadītāja Alfa Auziņa.



Eiropas Savienības struktūrfonda sagaidīt, kad tornis būs līdz galam



• Bērnu darināto Velga Eizenberga izcepa savā podnieka krāsni.

Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) pasākuma Vietējo rīcību attīstība (LEADER+ veida pasākums) ietvaros Dundagas bērnu dienas centrā Mājas īstenojām 2 projektus: Dundagas bērnu dienas centra «Mājas» rotaļu laukuma labiekārtošana un Bērnu radošās amatu darbnīcas. Iekārtot rotaļu laukumu mums likās būtiski, jo vieta kļuvusi ne vien par dienas centra, bet gan par visa pagasta bērnu rotaļu laukumu. Vēlējāmies, lai tajā būtu lielāka dažādība, lai vecāki ar bērniem vakaros vai brīvdienās tur varētu kopīgi darboties. Tāpēc tapa jaunas šūpoles un rotaļu tornis, par kuru bērni jau sen sapņoja. Tagad ir iespēja uzkāpt tornī un nošļūkt lejā pa slidkalniņu. Daži nevarēja vien

Pusaudži var izmantot volejbola laukumu un nojumi florbola spēlei. Kādiem jāskaidro, ka viņi tornī ir kā ziloņi trauku veikalā. Turklāt jau tagad jāaizkrāso rupjie vārdi un zīmējumi, kas tur atstāti. Tāpat bija salauzta šūpoles, ko tagad salabojām. Lūdzam arī apkārtējo māju pieaugušos paskatīties, kas notiek tornī vai šūpoles, aizrādīt, ja tur sēž pusaudži. Viņiem vecāki varētu piedāvāt citu iespēju — iedot naglas un āmurus, lai paši ceļ savos pagalmos piemērotu torni. Savukārt, ja bērns kaut ko salauz, nākt kopā ar saviem bērniem to salabot. Ir jāiemāca atbildēt par to, ko izdari. Rotaļu laukums ir vietējās sabiedrības atbildība.

Projektu Bērnu radošās amatu

darbnīcas izvēljamies tāpēc, ka Dundagā bijusi spēcīga amatniecība un vēl tagad ir lietpratēji, kas var strādāt ar bērniem un iemācīt amatu pamatus, iepazīstināt ar bērniem pieejamiem instrumentiem. Bērni 10 dienas pa 2 stundām katrā pieauguša amatnieka vadībā mācījās strādāt ar koku, ar audumu un šujmašīnu, ar mālu. Zēni, protams, izvēlējās koku, un tā tapa koka zivis, rāmīši, nelielas instrumentu kastes un soliņi.

Meitenes no lina šuva mazus dāvanu maisiņus, iepirkumu tikliņus un spilvenus, dekorējot tos ar spīguļiem un lentītēm. Viņas pārlicinājās: no vienkārša un dabiska auduma var radīt lieliskas lietas. Priecājamies, ka mums tagad ir jaunas šujmašīnas, kas lieti noderēs ikdienas vajadzībām — caurām biksēm, atirušām svārku maliņām un saplēstām somām — un arī izšūšanai, jo ar mašīnām iespējams radīt mazus brīnumus. Zinta Ķierpe ir



• Ģirts Treinovskis ar paša darināto darbarīku kasti.

profesionāla šuvēja, ar viņas palīdzību vēlāk meitenes varēs arī sev uzšūt modernos lina iepirkuma maisiņus.

trīsdesmit bērni.

Šī projekta mērķis bija izveidot izstādi Šlīteres bākā. Šlīteres nacionālā parka (SNP) darbinieki ir mūsu draugi, ar viņiem sadarbojamies jau gandrīz visus centra pastāvēšanas gadus, un izstādi bākā rīkojām ceturto reizi. Katru pavasari domājam, ko tagad gatavosim. SNP ļaudis dod mums iespēju parādīt, ko varam, šogad piedāvāja tēmu — Mēs savai jūrai. Izstādes atklāšanas diena, 12. jūnijs, nozīmīga bija mūsu Rasai un Šlīteres Lailai — abas mīļi sveicām dzimšanas dienā.

Pēc izstādes atklāšanas devāmies nelielā izbraukumā uz Balto kāpu un Ēvažu stāvkrastu, aizstaigājām līdz jūrai. Lai gan uzlija, tas netraucēja. Gatavojoties izstādei, bijām cītīgi strādājuši, vēderus jau pildīja kļiņģeris un kvass, un neko vairāk arī nevajadzēja!

Diāna Siliņa
Alfas Auziņas foto



Ceļā uz Dziesmu svētkiem

Dundagas koris

Jūlijā, Dziesmu svētkos, diriģentes Sandras Lielanses vadībā dziedās arī Dundagas pagasta jauktais koris. Par pašreizējiem dziedātājiem esam jau rakstījuši. Bet korim ir bagāta vēsture, un šoreiz, izmantojot Dundagas hronista Ernesta Ābola un S. Lielanses sakrātus un apkopotos materiālus, nedaudz ielūkosimies tā pagātnē.

Senākais Talsu rajonā

Dundagas pagasts var lepoties ar senāko kori Talsu rajonā un vienu no senākajiem Latvijā. Tas radies 1869. gadā, kad savus korus dibinājuši arī Umurgas, Vecpiebalgas, Aizkraukles un Trikātas dziedātgrībetāji. Dundagas koris kopš dibināšanas darbojies gandrīz regulāri, tikai ar atsevišķiem, lielākiem vai mazākiem pārtraukumiem.

Sākums

Pirmais Dundagas kordiriģents jeb kora vadonis bija Gustavs Traubergs, dzimis dundadznieks. Irlavas seminārā, kur viņš bija mācījies, visus audzēkņus gatavoja arī par dziedāšanas skolotājiem, kordiriģentiem un ērgelniekiem. Jau pirmajā darba gadā Kubalu skolā viņš pulcināja ap sevi vīrus, kas vēlējās dziedāt kori. Pirmie gadi Kubalu skolā un Dundagas pagastā nebija viegli: koris darbojās neregulāri,



• Dundagas sadraudzīgās biedrības Vārpa koris Dziesmu svētkos Talsos 1927. g. 12. jūnijā. Pirmajā rindā no labās kora diriģents Jānis Šultners.

Foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem

nebija telpu, kur uzstāties, tikai baznīca.

1872. gada 30. aprīlī G. Traubergs ar atsaucīgā pagasta vecākā Friča Adamoviča atbalstu saaicināja Dundagas pagastā uz sapulci 23 pagasta saimniekus. Skolotājs ierosināja dibināt dziedāšanas biedrību. Tā arī notika — nodibināja biedrību, apsprieda statūtus, ievēlēja amatpersonas, reģistrēja pirmos koristus.

G. Traubergs kori vadīja no 1889.

Dundagas kora nosaukumi gadu gaitā

Dundagas dziedāšanas koris

Puišķalna koris (no 1874. g.)

Dundagas dziedātāju koris

Dundagas dziedāšanas biedrības koris (no 1890. g.)

Dundagas sadraudzīgās biedrības koris (no 1912. g.)

Dundagas sadraudzīgās biedrības «Vārpa» koris (no 1914. g.)

Dundagas kultūras nama koris (no 1947. g.)

Dundagas pagasta jauktais koris (no 1997. g.)

līdz 1873. gadam. Pirmajos Vispārējos Dziesmu svētkos 1873. gadā gan koris nav piedalījies. Iespējams, tas šajā laikā nav bijis tik spēcīgs, lai pieteiktos svētkiem.

Citi kordiriģenti un Dziesmu svētki

Pēc G. Trauberga kori vadījuši vīri, kas saņēmuši Triju Zvaigžņu ordeni: Jānis Dreibergs (1873–1899) un Andrejs Liepiņš, par kura darbības laiku nav pilnīgu ziņu. Ilgu laiku un ar labiem panākumiem kori vadīja Jānis Šultners (1922–1943). Korī viņš bija sācis strādāt daļēji jau pirms kara, vienlaikus ar A. Liepiņu. Diriģents sagatavoja kori 4 Vispārējiem Dziesmu svētkiem: VI (1926), VII (1931), VIII (1933) un IX (1938). Neilgu laiku kori vadīja Eduards Eihlers (1947–1948), Pēteris Plēģeris (1948–1950) un Austra

Cepeļevska (1950–1951). Diriģenta Kārļa Liepiņa laikā (1951–1956) Dundagā darbojās gan jauktais, gan spēcīgs vīru koris. Abi piedalījās 1955. gada Dziesmu svētkos. Rūdolfa Ermanbrika darbības laikā (1956–1959) nebija vajadzības gatavoties svētkiem. Anša Alberinga vadībā (1959–1961) Dundagas koris piedalījās 1960. gada Dziesmu svētkos.

Īpašu pacēlumu koris piedzīvoja Gastona Šteina vadībā (1963–1982). Tas piedalījās visos Dziesmu svētkos (1965, 1970, 1973, 1977 un 1980) un 4 reizes kora sacensībās: 2 reizes finālā, 2 reizes pusfinālā. 1980. gadā Dundagas kori bijis vislielākais dziedātāju skaits tā vēsturē — 74. Ferijs Millers (1982–1991) sagatavoja kori 1985. un 1990. g. Dziesmu svētkiem. 1985. gadā koris piedalījies Dziesmu svētku pusfinālā un

fināla skatēs. Ernests Ābols (1992–1993) jau kopš 1963. gada Dundagas kori strādājis kā kormeistars, sagatavojis kori 1993. g. Dziesmu svētkiem. Lielu darbu ieguldījis, rakstot kora vēsturi, galveno vērību veltījis

14 kora gadiem no 1982. līdz 1996. gadam. Par to, kāpēc uzņēmies vadīt kori, viņš vienā no savām pēdējām intervijām žurnālā *Rīgas Laiks* 1996. g. sacījis: «Nosvinēja kora 120 gadus un sāka jukt ārā, Jānis Dū-

miņš uzrakstīja dundadzniekiem atklātu vēstuli — un tad es uzņemšos, kaut arī biju jau vecs un knaps, lai dundadznieki tiktu vēl 1993. gadā uz Dziesmu svētkiem. Tie bija tie pēdējie. ...»

Cieminieki būtu, kas dziedātu... 120 gadus ir atradušies diriģenti un tagad nē. Pašlaik baznīcas koris darbojas. Kad man te šitais darbs (hronika) būs cauri, tad es par tiem 10, kas agrāk dziedāja kultūras namā, bet tagad dzied baznīcā, arī uzrakstīšu — biogrāfijas un visu, ar kopīgu virsrakstu *Tie, kas nepadodas...* »

Piepildījās Ernesta Ābola cerība, ka no mūzikas skolas kāds atsāks vadīt kori, varbūt koris tiks 1998. gadā uz Dziesmu svētkiem. Tiešām pēc dažiem kora klusēšanas gadiem 1997. gadā kora vadību uzņēmās Dundagas mūzikas skolas skolotāja Sandra Lielanse. Koris piedalījās Dziesmu svētkos 1998. un 2003. gadā, 2001. gadā Rīgai veltītajos Dziesmu svētkos un tagad gata-



• **Draudzības koncertā Sadziedam Laucienē 2008. gada 2. februārī. Kreisajā pusē ārpus kadra diriģente S. Lielanse atbild uz āķīgiem jautājumiem, tāpēc koristi skatās pa kreisi.**
Foto no S. Lielanses albuma



• **Dundagas sadraudzīgās biedrības Vārpa koris Dziesmu svētku gājienā Rīgā 1938. gadā. Blakus koristēm pirmais no kreisās diriģents Jānis Šultners.**

Foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem



Raibs kā dzeņa vēders

Dundaga saldenieku acīm

No 2. līdz 6. VI Dundagas pils pagalmā un ielās zīmēja Saldus Mākslas skolas bērni. Jaunie mākslinieki un viņu skolotāji piekdien sagādāja dundadzniekiem jauku pārsteigumu — tirgus laukuma žogs bija pārvērties par krāsainu izstādes vietu, kur varēja aplūkot Dundagu saldenieku acīm.

Vietējie ar interesi vēroja zīmētos Dundagas skatus. Attēlots bija gan vecais ūdens tornis, gan pils un luterāņu baznīca, gan baznīcas māja un pienotava. Reizēm nācās minēt, kas tā par vietu. Man, piemēram, sirupfabrikas māja dažos zīmējumos izskatījās tik skaista, it kā būtu svaigi remontēta.

Paši izstādes autori bija sasēduši uz pakalniņa bijušās sirupfabrikas vietā un gatavi dalīties pieredzētajā. Viņi atzina, ka nedēļa Dundagā pagājusi lieliski. Saldenieki pieminēja, ka šeit ir skaistas vietas, viss sakopts, sastapti jauki cilvēki. Saldus meitenes iepazīnušās ar Dundagas puīšiem. Ļoti viņiem bija iepaticies pils pagalmi un laukumi starp baznīcu un pili. Istabiņas pils



Mārtiņa Jurevica (15 g.) zīmējums.

Diāna Siliņa

Būs viduslaiku tērpi!

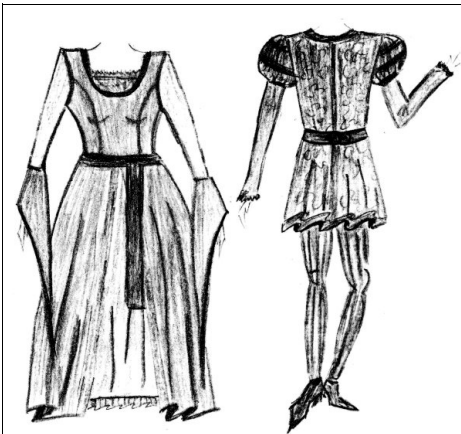
Biedrība **Zaļais novads** sadarbībā ar Dundagas pagasta padomi īsteno nelielu projektu **Viduslaiku tērpi Dundagas pilī.**

Tas notiek pasākuma «Vietējo rīcību attīstība Ziemeļkurzemes partnerības biedrībā Ziemeļkurzemes biznesa asociācija» ietvaros, ko atbalsta Eiropas lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (LEADER+ pasākumi).

Projektā šuj 8 tērpus — 6 sieviešu un 2 vīriešu tērpus ar piederu-

miem. Tos varēs izmantot pagasta svētku, īpaši pils dienu kuplināšanai. Līgums par tērpu izgatavošanu noslēgts ar Rīgas rajona z/s *Dālijas*. Kopējās projekta izmaksas ir Ls 1200.

Alanda Pūliņa, biedrības Zaļais novads valdes pārstāve



Draudzes diena

Dundagas evaņģēliski luteriskajā baznīcā

2008. gada 29. jūnijā

10.00 Rīta lūgšana, pēc tam tējas galds un Bībeles stunda par Atklāsmes grāmatu saistībā ar liturģiju. Vada mācītājs Armands Klāvs.

11.00 Dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu. Vada mācītāji Ugis Brūklene un Armands Klāvs.

12.45 Liecības par Īrijā piedzīvoto. Stāsta Ugis Brūklene.

14.00 Dundagas ev. lut. draudzes kora un ansambļa koncerts.

14.40 – 16.00 Pusdienas *Krūziņos* vai *Jūras sapņos*.

16.00 Tikšanās ar dzejnieci Andu Līci.

17.30 Noslēgums.

Programmā iespējami grozījumi.



Kapu svētki

5. jūlijā Ostē 11.00, Nevejā 12.20, Ošos 13.40, Āžos 15.00.

26. jūlijā Vidālē 11.00, Latevē 12.20, Kaļķos 13.40, Alakstē 15.00.

2. augustā Jaundundagā 11.00, Pācē 12.20, Sumerbē 13.40, Sabdagās 15.00.

26. augustā Klučos 11.00, Valpenē 12.30, Anstrupē 14.00.

Teātra svētkos

7. VI Teātra svētkus Mūzu līksme 9 pakalnos svinēja Talsu rajona amatierteātri, arī mūsējais. Par piedzīvoto stāsta režisore Vaira Kamara.

Svētki bija bagātīgi un interesanti — ar vairākām izrādēm, teātralizētu gājienu pa Talsu ielām, koncertu Sauleskalna estrādē un balli dalībniekiem Tautas namā. Savdabīgi sanāca ar ziediem. Spēlējot lugu *Skatītāji*, mums bija vajadzīgi ziedi, bet puķu veikali slēgti. Mums izlīdzēja bijuši dundadzniece Maija Pētersone, atnesdama tos no sava dārza. Pēc tam, kad devāmies apsveikt izrādes aktierus, viņa pati kādu pušķi no tiem arī saņēma atpakaļ. Tas bija skaists pārsteigums pašai ziedu sagādātājai. Skatītāji bija ļoti atsaucīgi un smējās no sirds.

Piedalījāmies svētku gājienā, iedami visi kopā zem salnas plēves, kurā izgriezti caurumi, lai varētu izbāzt galvas. Visiem uzliktas karnevāla brilles, galvās dažādas cepures. Uz plēves abām malām uzraksti — *Mūzas gūstā*. Sarežģītāko un darbietilpīgāko procesu, jau laikus gatavojoties gāijenam, paveica Santa Sula, Ruta Bērziņa un Smaida Šnikvalde: viņas izgriezta lielos burtus, tos nokrāsoja un piestiprināja pie plēves.

Vakarā baudījām lielisku koncertu: spēlēja un dziedāja aktieri Lauris Dzelzītis un Artis Robežnieks. Svētku noslēgumā katrs teātris saņēma atšķirīgas atzinības, mūsu teātris — *Par labāko skatuves vides organizāciju* un par *Gada labāko izrādi*, suminājumu par krāšņu un iedvesmojošu noformējumu Talsu rajona Teātra svētku gājienā Mūzu ceļojums 9 pakalnos.

Diāna Siliņa

Humora stūrītis pilī

Celtnieks Juris Jansons daudzus gadus aizrāvis, pārzīmējot dažādus humoristiskus zīmējumus. Tagad pils trešajā stāvā būs aplūkojama telpa, kurā gar sienām izlīmēti ap 1000 dažādu *ģimīšu*. Nopērkami arī J. Jansona savāktie aforismu krājumi. Telpu palīdzēja iekārtot māksliniece Velga Eizenberga.

Alanda Pūliņa

Konkursā Dundagas suvenīrs

11. V Pils dienas apmeklētāji nobalsojot izvēlējās savai sirdij tīkamāko no 5 piedāvātajiem Dundagas suvenīriem.

Vēlāk žūrija — Andris Kojro, Gunta Abaja, Smaida Šnikvalde, Alanda Pūliņa, Alnis Auziņš un Aldons Zumbergs — balsoja par Dundagai (Ziemeļkurzemei) atbilstošāko. Galvenie kritēriji bija piedāvājuma idejas atbilstība konkursa tematikai un Dundagas pagasta (Ziemeļkurzemes) tēlam un piedāvājuma mākslinieciskā un izpildījuma kvalitāte.

Skatītāju un žūrijas vērtējums pārsvarā sakrita. Visvairāk balsu saņēma T- krekliņi, apdrukāti, asprātīgi izmantojot Dundagas tematiku, 2. vieta — austajām grāmatzīmēm ar Dundagas vārdu, 3. un 4. vietu dalīja adītie rūķīši, kuru vēderos paslēpta zaļa lapa ar teiku par Dundagas pils Zaļo jumpravu, un kartiņa ar izšūto medni. Nedaudz mazāku balsu skaitu saņēma adītās zeķes un valniši, kaut arī tika atzīta to lieliskā kvalitāte.

Paldies atsaucīgajiem dundadzniekiem! Visu suvenīru autorus sveiks Dundagas svētkos, kad pirmo 3 vietu ieguvēji saņems dāvanu kartes.

Diāna Siliņa

Uz Karlsona māju!

Līdz rudenim pagasta bibliotēkā aplūkojama Latvijas Nacionālās bibliotēkas ceļojošā interaktīvā izstāde **Karlsona māja**.

Īpaši aicinām sākumskolas audzēkņus, arī vecākus, pirmskolas vecuma bērnus un 5.–6. klašu skolēnus. Apmeklētāji var ieiet pasaulē labākā Karlsona mājā, sasveicināties ar viņu, kā arī aizpildīt anketas, atbildot uz jautājumiem par zviedru rakstnieci Astrīdu Lindgrēni un viņas varoņiem, un uzzīmēt zīmējumu Karlsonam.

Ruta Emerberga

Apsveicam pagasta bibliotēkas vadītāju **Rutu Emerbergu**, kas, pateicoties Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē Informācijas un bibliotēku studiju nodaļu, ieguvusi maģistra grādu!



Dundžiņi stāsta

Kārlis Ludevigs kara sākumā

Neliela publikācija šopavasār *Talsu Vēstīs* rosināja sirmo dundadznieku Kārli Ludevīgu atcerēties paša pieredzēto pirms 67 gadiem.

Trešā aprīļa *Talsu Vēstīs* izlasīju, ka 28. martā Ventpils ostā zem kuģa *Usdom Valetta* atrasta Otrā pasaules kara vācu armijas aviācijas bumba, apmēram 160 centimetru gara un tonnu smaga. Man šķiet, ka es redzēju, kā to bumbu nosvieda.

1941. gadā līdz pirms Jāņiem es biju pie *Senķiem* zirgu iznomāšanas punktā. Kā iegāju kantorī, tā man pateica, ka vakarā jābūt Ventpilī. It kā desants izcelts ārā. Tās izrādījās muļķības, bet komunistu valdīšana mani līdz ar citiem aizsūtīja uz Ventspili pēc ieročiem. No Dundagas bijām 5 puiši, kurš bija komjaunietis, to nezinu. Pats nebiju ne komjaunatnē, ne kādā partijā.

Apmetāmieš toreizējā arod biedrības namā. Biju izgājis ārā, pagalmā, kad ieraudzīju no Liepājas puses pāri ostai nākam lidmašīnu. Pēkšņi atdalījās liela, gara bumba, lēnam sasvērās un krita zemē. Gaidīju eksploziju, bet nesprāga.

Tātad bumba kaut kur bija gulējusi visus šos gadus. Iespējams, tā ir tā pati, ko tagad izcēla. Ja bumba toreiz būtu sprāgusi, tad varbūt pus pilsetu būtu sadragājusi. Vēl tajā dienā uz Ģipkas pusi līdz ar koku galiem aizlidoja seši vācu iznīcinātāji.

Mājās mūs vairs neatlaida. Uz nakti katram vīram iedeva pa ierociem. Trim tika pavisam jaunas krievu šautenes, arī man, — pilnas ar



• Kārlis Ludevigs ap 1940. gadu.

Foto no K. Ludeviga albuma

solidolu, ko visu nakti tīrīju. No rīta bija jāatkāpjas, jo teica, ka vācieši jau esot garām. Mums bija jāsteidz ar kājām uz Talsiem. Vairākiem bija tāda nosliece, ka vācieši ir lielākie naidnieki. Tā kļūdaini bija domājis Kārlis Ulmanis, un tā domāju arī es. Prātoju, kā tikt ar krieviem uz Krieviju, lai varētu ar vāciešiem sisties. Aizgājām līdz Talsiem. No Talsiem brauca mazs traktorīšs, mēs ar dundadznieku Valli atdalījāties nost un beigās ar smago mašīnu, kas uzņēma 7 — 8 vīrus, aizbraucām līdz Rīgai, līdz pontonu tiltam, kur tagad atrodas vanšu tilts.

Tur sargāja kāds krievu sargs. Uzreiz atskanēja šāvienis, mēs izlēcām ārā. Šauteni uzliku uz mašīnas jumta un paslēpos dzīvžoga krūmos. Pēc tam gāju atpakaļ. Vallis aizgāja savu ceļu, uzkāpa uz kāda kuģīša un aizbrauca uz Krieviju. Pēc kara viņš Rīgā bija lauksaimniecības ministra Nikonova vietnieks un reiz satiekoties pārmeta, kāpēc es toreiz esot dezertējis. Kā es dezertēju? Es viens pats Rīgu sargāju! Divas dienas viens pats pie tilta nostāvēju, neviena nebija! Viss bija kluss. Tramvaja vadi norauti, mašīnas nebrauca, cilvēki ielās nerādījās. Tad mani līdz ar citiem ieskaitīja Rīgas aizsardzības gvardē, bijām cilvēku sešdesmit. Stābs atradās tur, kur tagad Līvu laukums, pretī Krievu drāmas teātrim, otrajā stāvā. Kādu rītu pavisam agri atskanēja milzu sprādziens. Logiem stikli izbīra ārā. Spridzināja Rīgas tiltus.

Uzreiz mums izsniedza lielas granātas. Vācu tanki esot klāt, jāiet spridzināt. Uz ātru roku iemācīja apieties ar prettanku granātām. Pagriez kātu un detonatoru atsevišķi, kā tādu pildspalvu, un tad tik sviež. To gan neatceros, vai granātas maz paņēmu līdzī, man liekas, ka ne. Mūs aizveda uz staciju. Stacijas laukums bija pavisam citāds nekā tagad. Kur tagad stacijas laukums un pasta ēka, tur cita pie citas atradās slīdes un stāvēja pasažieru vilcieni vēl no Ulmaņa laikiem. Es pa vagonu apakšu aizlīdu līdz viaduktam, kur iet uz autoostu. Tur pie tiltiņa divas dienas viens pats nostāvēju, neviens cilvēks nestaigāja.

Pērn televīzijā redzēju raidījumu *Tādi esam*, tur akurāt rādīja kadrus, kur skrien kāds desmits krievu zaldātu. Tiešām tādi bija, pieskrēja man klāt un jautāja, ko es pie tilta darot. Atbildēju, ka esmu «*rabočij gvardist*». Tūlīt lai atdodot šauteni un munīciju, jo turpat jau esot vācieši! Tā krievi teica, parādīja uz

Centrāltirgus pusi un vēl piekodināja, lai taisoties, ka tiekot prom. Nodomāju, ka labi vien iznācis. Krievi man šauteni iedeva, un krievi man šauteni atņēma. Tāpat vien neuzdrīkstētos šaujamo atstāt. Biju laimīgs, ka šis krusts ir nomests.

Nu biju brīvs cilvēks. Bet vēl tur nostāvēju un nogulēju vienu dienu. Tad aizgāju uz Marijas ielu. Satiku mana vecuma žīdu jauniešu no Dundagas, uzvārdā Grīnblats. Viņš uzacīnāja pie sevis. Tur, kur bija kino

pagriezās uz Brīvības ielu, kā ceļu labi zinādami, un aiztraucās tālāk prom. Tad rindā pa četriem iesoļoja karavīri. Visiem ķiveres galvās, visi kopti, ne tādi noplukuši kā krievi. Nu jau sāka nākt iedzīvotāji ar puķēm, lai sveiktu vāciešus. Pie Operas nama smuki sarindojās apmēram desmit tanku, arī tie atšķīrās no krievu bleķa braucamajiem. Vācu tanki bija uz gumijām, klusi gāja, krievu tanki ar kāpurķēdēm braucot taisīja lielu troksni. Vācu zaldāti

Krievu zaldāti pieskrēja man klāt, ko es pie tilta darot? Atbildēju, ka esmu «rabočij gvardist». Tūlīt lai atdodot šauteni un munīciju, turpat jau esot vācieši! Nodomāju, ka labi vien iznācis. Krievi man šauteni iedeva, un krievi man šauteni atņēma.

Palladium, otrā pusē slējās liels nams, kura pagrabtelpas bija žīdu pilnas. Lielie un bērni, matračī, gultas... Man ierādīja gulēt. Dzelzs atspere vien bija, bet labi, ka tā, jo jutots ļoti noguris. No rīta gājām pa Rīgu pastaigāties. Uzreiz vienā balkonā, laikam pie Nacionālā teātra, kāds izkarināja Latvijas karogu un sāka spēlēt *Dievs, svētī Latviju!*. Mans draugs teica tā: «Man vairs tālāk nav ko iet, man būs beigas.» Atvadījāties, un viņš aizgāja atpakaļ. Kur palika, nezinu, bet es turpināju kļīst pa Rīgu. Aizgāju līdz Lielajam pulkstenim, un tieši tad no Centrāltirgus puses četros piecos motociklos ar blakusvāģiem, ar ložmetējiem brauca vācieši, lielā ātrumā

no lūkām deva ārā cilvēkiem sviesu. Kāpēc tā, es nezinu.

To, ko pieredzēju, gandrīz neviens nezina, jo tajās dienās retais ielās parādījās. Tikai daži puikas ar patšautenēm pašaudījās pāri kanālam uz Centrāltirgus pusi. Tā, 9 dienas «izkarojies», atgriezās mājās un nokļuva dažus mēnešus policijas uzraudzībā. Divreiz nedēļā bija jāiet uz pili komandantūrā parakstīties žurnālā. Par kara sākumā sastrādātajiem grēkiem mani 1942. gada martā aizsūtīja darbos uz Vāciju. Tomēr Dievs visu laiku sargāja, jo neviena vara mani armijā neiesauca.

Pierakstīja Alnis Auziņš

Velomaratons Barona taka

No 7. līdz 23. VII *Projekts Pēdas* aicina pievienoties lielākajam velotūrisma pasākumam Latvijā, kas 23. VII noslēgsies Dundagā.

Ceturto vasaru pēc kārtas zaļā dzīvesveida piekritēji vedina apceļot daļu Igaunijas un Latvijas, iepazīt kultūru, dabas vienreizību un uzlabot veselību. Velomaratona dalībnieki veiks ceļu, kuru pirms aptuveni 150 gadiem kājām veica Latvju Dainu tēvs Krišjānis Barons no studiju vietas Tērbatā (tagad Tartu Igaunijā) uz mājām Dundagā, vairāk nekā 1000 kilometru pārgājiena laikā aicinot cilvēkus vākt tautasdziesmas.

Maršrutu dabā izveidojuši *Projekta Pēdas* dalībnieki, ievērojot drošības apsvērumus, ietverot dabas un kultūrvēstures pieminekļus un nakšņošanas vietas. Jau ierasts, ka velomaratoni pa ceļam nāk talkā vietējām pašvaldībām un iedzīvotājiem, aicinot kopīgās talkās sapost piesārņotās teritorijas, stādīt kokus. Vēstules pašvaldībām esam jau izsūtījuši. Par dalību velobraucienā nav jāmaksā, un katrs var izvēlēties —

braukt visu maršrutu, tikai konkrētu velobrauciena dienu vai posmu.

Barona takas maršruts

7. VII starts Tartu — Otepe; 8. VII Otepe — Valga (Igaunija) — Valka — Gaujas krasts; 9. VII Gaujas krasts — Smiltene — Rauna; 10. VII Rauna — Bērzkrogs — Taurene — Ineši; 11. VII Ineši — Ērgli; 12. VII Ērgli — Odzianas muiža — Koknese; 13. VII Koknese — Staburags — Aizkraukle — Skrīveri — Plaužu ezers; 14. VII Plaužu ezers; 15. VII Plaužu ezers — Nītaure; 16. VII Nītaure — Līgatne — Sigulda — Krimulda; 17. VII Krimulda — Sigulda — Rīga; 18. VII Rīga — Slampe (18. VII **sadarbībā ar SEB banku velobrauciens cauri Rīgai — akcija Mēs PAR velo, lai pierādītu sabiedrībai, ka velosipēdists ir līdztiesīgs ceļu satiksmes dalībnieks**); 19. VII Slampe — Jaunpils — Strutele; 20. VII Strutele — Irlava — Zemīte — Kandava — Sabile;

Uz divriteņiem!

Arī šogad 22. jūlijā vakarā sagaidīsim velomaratona dalībniekus pagasta centrālā! Aicinām vietējos iedzīvotājus pabraukt pretī, varbūt pat nobraukt posmu Sabile—Dundaga vai Talsi—Dundaga. Velomaratoniem vakarā orientēšanās sacensības pa Dundagas centru un nakts ekskursija pa pili.

23. jūlijā plkst. 10.00 (starts pie pils) gan maratonistus, gan visus

pārējos aicinām nobraukt 30 kilometrus Dundagas velpā, pa ceļam iestādot kokus, ieturoties *Jumaros*, apmeklējot Kubalu skolu-muzeju un nogaršojot dižrausus un pūteļi *Jaunsnīķeros*. Līdzī nēmt naudu pusdienām, muzejam, dižrausiem un pūteļim. Pieteikties līdz 20. jūlijam tūrisma informācijas centrā vai pa tālruni 29444395.

Alanda Pūliņa,
Tūrisma informācijas centra vadītāja

21. VII Sabile; 22. VII Sabile — Talsi — Dundaga; 23. VII finišs Dundagas pilī.

Velobrauciena dalībniekiem līdzī jāņem velosipēds, telts, guļammaiss, ēdiens, nauda, atstarotāji, pirmās neatliekamās palīdzības medikamenti, dokumenti.

Par Projektu Pēdas

Vides un izglītības *Projekts Pēdas* 7 gados Latvijā ir iestrādājis pilnīgi jaunas, neierastas metodes vides izglītības popularizēšanai un ieviešanai sabiedrībā, iesaistot ap 20 000 brīvprātīgo jauniešu, kas ar sporta, mūzikas un mākslas palīdzību paušu savas rūpes par vidi sev apkārt. Projekts uzsver sabiedrības izglītošanu un attieksmes maiņu pret sevi un vidi, vides izglītības nozīmību cilvēka fiziskajā un garīgajā attīstībā.

Rīkojot talkas, koku stādīšanas, velobraucienus, seminārus, mākslas akcijas, kā arī izdodot žurnālu *Mana Planēta*, projekts gan izceļ vides problēmas, gan arī padara saprotamu zaļo dzīvesveidu sabiedrībai, jo īpaši tās rosīgākajai daļai — jauniešiem.

Vairāk par *Projektu Pēdas* mūsu mājas lapā www.pedas.lv.

Dana Spulle,
velomaratona koordinatore,
dana.spulle@pedas.lv, tālr. 26361325

Velomaratonu atbalsta: Latvijas Olimpiskā komiteja, Latvijas Olimpisku klubs, a/s Latvijas valsts meži, Rīgas Dizains; Fazer; «ADverts», sporta komplekss *Ķeizarmežs*, velokompānija *Trek*, Jaļais Punkts, a/s *Ciālo*, 5 MIN, Radio *Star FM*, portāli *Draugiem*, *Delfi*, *Notikumi* un www.easyget.lv.



Ziedonis Frīdenbergs 10.06.1928. –03.06.2008.

No mums aizgājis garu ceļu mērojis izcils sava aroda meistars — šoferis Ziedonis Frīdenbergs.

Laukmuižas kuplajā 13 bērnu ģimenē Ziedonis bija vecākais no 6 brāļiem. No Ziedoņa vienmēr staroja labestība un humors. Mīļš cilvēckums vienoja Ziedoni ar mūža mīlestību Ausmu.

Ziedonis bija mana vīra darba biedrs. Abi bija šoferi gan MRS, gan ugunsdzēsējos, gan kā pāriņieki devušies garos braucienos pa Krīmas kalnu ceļiem.

Ziedonis bija sabiedrīks, ilgus gadus dziedāja kultūras nama un luterāņu baznīcas korī, piedalījās Dziesmu svētkos.

Ziedonis bija izcils jauno šoferu pedagogs, daudzus izskolēja braukšanas mākslā. Joprojām bijušie audzēkņi ir pateicīgi savam skolotājam.

Lai Ziedonim tikpat veiksmīgs brauciens pa Aizsaules ceļiem!

Velta Metene

15. VII plkst. 10.00 pilī
Attīstības nodaļā
Valsts iegūmumu dienesta seminārs

**Ziedonis Frīdenbergs (1928)
Harijs Ozols (1914)**

**«Dundadznieks» Nr. 6 (75)
2008. gada jūnijs.**

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Uldis Katlaps, Austris Kristapsons, Velta Metene, Aivars Miška, Smaida Šnikvalde

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijas — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize